

Besluit **Toetsingsrapport met een positieve beoordeling van de aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' van de opleiding Master of Arts in gender en diversiteit (Master) van Universiteit Gent in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel, de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt**

datum	Samenvattend advies van de visitatiecommissie
18 maart 2014	De visitatiecommissie (hierna commissie) heeft vastgesteld dat de opleiding Gender en Diversiteit van de gezamenlijke Vlaamse Universiteiten voldoet aan de eisen die worden gesteld in de Toets nieuwe opleidingen.
onderwerp	
Toetsingsrapport en -besluit TNO (001980)	
bijlage	De Universiteit Gent is als penvoerder voornemens om in het studiejaar 2014-2015 te starten met de nieuwe masteropleiding Gender en Diversiteit. Deze opleiding is een gemeenschappelijk initiatief van vijf universiteiten: naast de Universiteit Gent zijn dat de Vrije Universiteit Brussel, de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt. Deze masteropleiding zal worden aangeboden als een voltijds programma van 60 ects.
2	

Bij het schrijven van de aanvraag voor deze opleiding waren nog geen gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten beschikbaar. Daarom hebben de samenwerkende universiteiten zelf negen leerresultaten vastgesteld op basis van het Europese Tuningproject. De commissie heeft deze leerresultaten bestudeerd en is van mening dat ze duidelijk zijn en het vakgebied afdoende afdekken, maar dat ze wel een algemeen karakter hebben. De leerresultaten geven beperkt inzicht in het profiel dat de samenwerkende universiteiten voor ogen staat.

In de gesprekken met de verschillende groepen betrokkenen is het de commissie duidelijk geworden dat de opleiding staat voor een inclusieve visie op gender, waarbij diversiteit een integraal onderdeel van genderstudies is. Het begrip *intersectionaliteit* is daarbij het leidende paradigma. Daarnaast is het begrip *agent of change* belangrijk: dit begrip heeft betrekking op het initiëren en begeleiden van veranderingsprocessen op het gebied van gender en diversiteit. Deze beide begrippen komen echter niet terug in de eindtermen. De commissie adviseert de opleiding daarom zich nader te beraden op het gewenste profiel en om dit profiel duidelijk en eenduidig naar buiten te brengen.

Het programma bestaat uit een aantal verplichte onderdelen (vaste stam), een aantal verdiepingsvakken (flexibele stam, vijf vakken waarvan de student er drie moet volgen), een stage, één of twee keuzevakken en een masterproef. Voor de stage kiezen de studenten tussen een reflectiestage (drie weken, vijf ects) of een participatiestage (zes weken, tien ects). De vaste stamvakken worden verzorgd op een centrale locatie in Brussel, de flexibele

Pagina 2 van 7 stamvakken worden (mede) aangeboden via Teleclassing. De keuzevakken zijn verdeeld over de vijf universiteiten.

De commissie heeft met de verschillende betrokkenen gesproken over de inhoud en opzet van de opleiding. Daarbij is duidelijk geworden dat in de stamvakken een gedegen methodische en historische basis wordt gelegd, waarna de studenten in de keuzevakken hun eigen belangstelling kunnen volgen. De commissie kan zich echter niet aan de indruk onttrekken dat de stamvakken op het gebied van de feministische theorievorming niet optimaal zijn ingevuld. De commissie is van mening dat meer aandacht gewenst is voor de geschiedenis van en de hedendaagse discussies binnen de feministische epistemologie, en de effecten daarvan op andere wetenschapsgebieden en disciplines.

De samenhang binnen het programma is een punt van aandacht, omdat het programma voor een groot deel is opgebouwd uit bestaande vakken die aan vijf verschillende universiteiten worden gegeven. Dat geeft ruimte aan een flexibele inrichting van het individuele vakkenpakket. De opleiding geeft aan dat coherentie een aandachtspunt is en dat het curriculum en de samenhang daarbinnen in de komende tijd goed geëvalueerd moeten worden. De commissie sluit zich hierbij aan.

Ook de begeleiding is een aandachtspunt, mede vanwege de betrokkenheid van vijf universiteiten. Het is de commissie gebleken dat hierbij verschillende functionarissen betrokken zijn en dat hun rollen en taken niet eenduidig zijn vastgelegd. De commissie is van mening dat de studiebegeleiding beter geformaliseerd moet worden.

Ondanks de hierboven gepresenteerde kanttekeningen is de commissie positief over het beoogde onderwijsproces van de masteropleiding Gender en Diversiteit. De commissie is met name te spreken over de kwaliteit van en de samenwerking binnen het docententeam, dat garant staat voor een open, constructieve en professionele samenwerking. De contacten met het werkveld zorgen ervoor dat studenten maatschappelijke ervaring opdoen, ter aanvulling op een goede theoretische basis in gendertheorie en diversiteitsonderzoek.

Het toetsbeleid bij de vijf instellingen is nog in ontwikkeling. Dit heeft mede te maken met de recente invoering van het nieuwe kader in Vlaanderen, waarbij toetsbeleid is opgenomen als generieke kwaliteitswaarborg. De commissie heeft hier begrip voor, maar hecht aan duidelijkheid voor de studenten. Daarom adviseert de commissie de opleiding om zorg te dragen voor duidelijke regels en richtlijnen op het gebied van toetsing.

Voor de toetsing en evaluatie binnen de opleiding zijn de opleidingscommissie en de examencommissie verantwoordelijk. De opleidingscommissie is verantwoordelijk voor de opzet en de inhoud van het curriculum, de evaluatie ervan en de (kwaliteit van de) toetsing. De examencommissie houdt zich vooral bezig met zaken als fraude en plagiaat. Zonder de Nederlandse situatie als voorbeeld te willen stellen, vraagt de commissie zich af of de evaluatie van het curriculum en de kwaliteit van de toetsing in volledige onafhankelijkheid kan plaatsvinden. De commissie adviseert de opleiding zich op dit punt te beraden.

De commissie is positief over het initiatief van de vijf samenwerkende universiteiten. De commissie is met de opleiding van mening dat een masteropleiding Gender en Diversiteit een essentiële aanvulling op het onderwijsaanbod in Vlaanderen betekent. Daarnaast is de

Pagina 3 van 7 commissie van mening dat de opleiding een goed doordachte aanvraag heeft ingediend en veel deskundigheid heeft bijeengebracht om de opleiding tot een succes te maken.

Op basis van de bovenstaande overwegingen adviseert de commissie de NVAO om positief te besluiten over de kwaliteit van de nieuwe masteropleiding Gender en Diversiteit van de vijf Vlaamse universiteiten.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie, in het bijzonder de volgende:

- De commissie adviseert de opleiding zich te beraden over het gewenste profiel. De begrippen *intersectionaliteit* en *agent of change* kunnen daarbij behulpzaam zijn. Een helder profiel kan ervoor zorgen dat de Vlaamse genderstudies een duidelijke eigen positie innemen binnen het Europese veld. Daarnaast kan het een rol spelen in de werving van toekomstige studenten en het informeren van het beroepenveld.
- De commissie adviseert de opleiding om na te gaan of in de drie verplichte vakken een voldoende brede basis voor de opleiding wordt gelegd. Een aandachtspunt daarbij is kennis van en inzicht in de epistemologische aspecten van gendertheorie en het effect daarvan op andere wetenschapsgebieden.
- De commissie is van mening dat de studiebegeleiding beter geformaliseerd moet worden, mede vanwege de betrokkenheid van vijf universiteiten. Het is de commissie gebleken dat hierbij verschillende functionarissen betrokken zijn en dat hun rollen en taken niet eenduidig zijn vastgelegd.
- De commissie adviseert de opleiding om zorg te dragen voor duidelijke regels en richtlijnen op het gebied van toetsing: studenten moeten weten hoe en waarop ze beoordeeld worden.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1 Beoogd eindniveau	Voldoende
2 Onderwijsproces	Voldoende
3 Evaluatie	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bevindingen NVAO

De NVAO stelt op basis van het adviesrapport van de commissie vast dat de externe beoordeling overeenkomstig het toepasselijke Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen 2de ronde (25 januari 2013) tot stand is gekomen. De gevolgde werkwijze en procedure, alsook de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder weergegeven.

De oordelen op de generieke kwaliteitswaarborgen zijn in het adviesrapport voldoende onderbouwd en overwogen en op zorgvuldige wijze neergelegd in een eindoordeel. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle generieke kwaliteitswaarborgen, zoals verwoord in het adviesrapport. De eindconclusie uit het adviesrapport wordt gevolgd.

De commissie heeft verklaard dat de voorgestelde domeinspecifieke leerresultaten in overeenstemming zijn met de niveaurescriptoren van het niveau 7 uit de Vlaamse kwalificatiestructuur.

Pagina 4 van 7 De commissie adviseert de NVAO om de domeinspecifieke leerresultaten te valideren. De domeinspecifieke leerresultaten zijn afgestemd op het Europese Tuning-project en opgesteld in samenspraak met het relevante beroepenveld.

Besluit¹

betreffende de aanvraag toets nieuwe opleiding Master of Arts in gender en diversiteit (master) van de Universiteit Gent in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel, de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt.

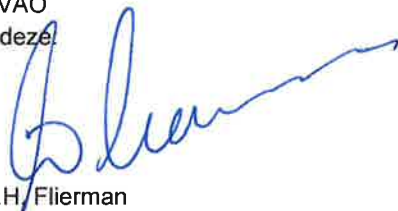
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, in het bijzonder artikelen 61 en 62, besluit de NVAO tot een positieve beoordeling van de aanvraag toets nieuwe opleiding Master of Arts in gender en diversiteit (master) van de Universiteit Gent in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel, de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Gent, Brussel, Antwerpen, Hasselt en Leuven wordt georganiseerd.

Tevens valideert de NVAO de domeinspecifieke leerresultaten van de opleiding Gender en Diversiteit.

Den Haag, 18 maart 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

---

¹ Het ontwerp van toetsingsrapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van toetsingsrapport – en besluit

Naam, adres, telefoon, e-mailadres, website instelling	Universiteit Gent, Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent guide@UGent.be - http://www.ugent.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Joke Claeys Stafmedewerker directie onderwijsaanlegenheden +32 9 3310056 joke.claeys@ugent.be
Naam opleiding (graad, kwalificatie, specificatie)	Master of Arts in gender en diversiteit
Niveau en oriëntatie	Master
Bijkomende titel	Geen
(Delen van) studiegebied(en)	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen Taal- en letterkunde Geschiedenis Politieke en sociale wetenschappen Economische en toegepaste economische wetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	Not known
Opleidingsvarianten: - Afstudeerrichtingen - Studietraject voor werkstudenten	Geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	administratief arrondissement Gent
Studieomvang (in studiepunten)	60 ECTS
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	Doctoraat in een van de studiegebieden

1. De afgestudeerde beschikt over gevorderde kennis van de verschillende concepten, theorieën, debatten en methoden in de genderstudies en het onderzoek naar diversiteit en kan deze ook situeren in de relevante historische en maatschappelijke context.
2. De afgestudeerde heeft inzicht in historisch en recente maatschappelijke ontwikkelingen inzake gender en diversiteit en kan deze plaatsen in een hedendaagse, nationale, Europese en internationale (beleids)context.
3. De afgestudeerde is in staat om genderverhoudingen vanuit een interdisciplinair en intersectioneel perspectief en de interactie van gender met andere verschillen, machtsongelijkheden en discriminatiegronden te analyseren.
4. De afgestudeerde is in staat om zelfstandig verworven kennis en inzichten uit genderstudies te ontwikkelen en toe te passen in het ontwerpen en uitwerken van een specifiek theoretisch of empirisch onderzoek over vraagstukken met betrekking tot gender en diversiteit.
5. De afgestudeerde is in staat om relevante wetenschappelijke informatie (primaire bronnen en secundaire literatuur) op gebied van genderstudies en diversiteit kritisch te verwerken en de resultaten van eigen onderzoek genuanceerd en correct weer te geven in een wetenschappelijk verantwoord verslag of scriptie.
6. De afgestudeerde kan zelfstandig en in een multidisciplinaire omgeving werken. Hij/zij beschikt over de vereiste sociale en communicatieve vaardigheden om een leidinggevende of adviserende functie op te nemen in het maatschappelijke en culturele veld, het bedrijfsleven of bij de overheid en zijn/haar kennis inzake gender en diversiteit te valoriseren.
7. De afgestudeerde heeft een gedreven en dynamische houding en is in staat om gender- en diversiteitsbewust te denken en handelen ten aanzien van nieuwe problemen, contexten en situaties.
8. De afgestudeerde staat open voor de multiculturele context en kan op een geëngageerde en verantwoordelijke wijze omgaan met complexe problemen van sociale ongelijkheid en discriminatie.
9. De afgestudeerde staat open voor nieuwe theoretische en wetenschappelijke inzichten en is bereid om deze kritisch te toetsen aan en integreren in professionele ervaringen.

Voorzitter: Prof. dr. Rosemarie Buikema, hoogleraar en voorzitter van de vakgroep
Genderstudies aan de Universiteit Utrecht

Leden:

Prof. dr. Mineke Bosch, hoogleraar moderne geschiedenis aan de Rijksuniversiteit
Groningen;

De heer Romain Hulpia, onderwijskundige en gepensioneerd adviseur van de inspectie
hoger onderwijs Vlaanderen;

Student-lid: Mevrouw Nienke Bach Kolling, student onderwijskunde Universiteit Twente.

De commissie werd bijgestaan door:

Jetse Siebenga, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator;

Erik van der Spek, manager teksten en communicatieadvies, communicatiebureau Hendrikx
van der Spek, secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een
onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring en ondertekend waarmee zij tevens
instemmen met de NVAO gedragscode.